

Fisker

Ørret

Ørret har form, farge og størrelse som kan variere fra vann til vann. Ofte skilles det derfor ut ulike former som imidlertid alle tilhører samme art. Sjøørret som lever deler av livet i sjøen, er sølvblank, med mange mørke prikker. Innsjøørret er ofte noe mørkere, med brunaktig gytedrakt. Bekkeørret er mørk, ofte med flekker, mange prikker og lys kant på buk. Størrelse og vekt er variabel. I ferskvann veier den sjelden over 1 kg. I enkelte innsjøer og blant sjøørret kan vekten komme opp i 5-10 kg. Næringsopptaker til ørreten består til og begynne med at små krepsdyrplankton og insektlarver. Etter hvert utvides dietten til å omfatte større insektlarver, insekter, muslinger og krepsdyr. Ørreten kan også spise rogn, og over en viss størrelse kan den gå over til å spise fisk, både artsfrender og andre. Vanlig gytetid for ørret er oktober-november, så å si alltid på rennende vann. Substratet (bunnen) består av grus, eller grovere steinbrunn for større ørret. Ørretungene lever som regel ett eller flere år i elven/bekken, men endel kan vandre ut i innsjøen allerede den første sommeren. Innlandsørret trives best i elver/bekker og næringsfattige innsjøer med oksygenrikt vann. Ørreten tilhører laksefamilien..

Sik

Sik tilhører også familien laksefisk. Siken er sølvblank med blågrønn eller brungrønn rygg. Formen på kroppen er slank Den har en dypt kløfte hale . Munnen er liten. Sik er godt utbredt, særlig i moderat flytende elver og i stille vann (også brakkvann). Den spiser hovedsaklig bunnlevende vanninsekter/larver. Siken gyter om vinteren over stengrunn i innsjøer og i elv i rolige, dypere partier. Eggene begravnes i grunnen og klekker om våren. Bare unntaksvis oppnås vekter på over 1 kg. Sportsfiskerekorden er likevel på hele 4,15 kg.

Siken er svært variabel i kroppsform og størrelse. Det er mye diskusjon omkring sikens systematikk, og enkelte forskere har hevdet at det egentlig er snakk om nesten 100 forskjellige arter. I dag tolker likevel de fleste siken som en art, men med store variasjoner mellom populasjonene.

Ål

Ål er karakteristisk med sin slangelignende kroppsform. Fargen varierer med utviklingsstadiene. Ål er egentlig er saltvannsfisk som går opp i elvene (gulål) og lever en tid i ferskvann, for så å vandre ut i saltvann igjen (blankål). Den tar tilhold i europeiske vassdrag og brakkvannsområder når de er ca. to og et halvt år gamle. Ved ankomst Europa er ålen ca. 65mm lang, gjennomsiktig, og kalles glassål. Etter etablering i oppvekstområdene forvandles glassålen til gulål. Gulålstadiet kan vare fra 6 til 25 år, og den er da et nattaktivt rovdyr. Ålens kjønnsmodning starter med en ny endring av utseendet. Buken får en blankere farge, og øynene blir vanligvis større. Denne varianten kalles blankål. Blankålen vandrer ut fra ferskvann, og forlater kystområdene i Europa engang på høstparten. Hannen er sjelden over 50 cm. Hunnen kan bli 1,5 m og veie over 5 kg.

Ålens næring består av snegler, muslinger, insektlarver, krepsdyr, rogn og fisk, dvs. at den nærmest er altetende.

Utvandringen skjer ganske konsentrert i tid, vanligvis på høy vannføring i løpet av noen få mørke netter i september-oktober. Det er ukjent hvordan ålen tar seg fram til gyteplassen i saragossa-havet, 8000 km fra Europas kyst. Ålen gyter i Saragossohavet utenfor Florida, og larvene føres med strømmen til våre kystområder.

Gjedde

Kroppen er lang og slank. Fargen kan variere, men vanligvis er der svartgrønn på ryggen med grønn- gulaktige sider ispedd med lyse flekker. Gamle gjedder blir gjerne mørkere. Vekten kan bli høy. I Norge blir hannen sjelden over 6-8 kg, mens hunner kan veie opp mot 20 kg.

Gjedda formerer seg om våren på ovesvømt bredd av elv eller bukter i vann. Ofte blir hunnen vartet opp av flere hanner under leken. Eggene blir spredd rundt i vegetasjonen. Gjedda er kjønnsmoden etter 3 år. Den lever godt både i elver, i

innsjøer og i brakt vann. Yngre fisk finner man ofte høyt i vannet blant vannplanter, mens eldre fisk gjerne står dypere i vannet ved noe som gir skjul eller kamuflasje.

Gjedde er en av de mest rasktvoksende ferskvannsfisk, avhengig av temperatur og fødetilgang. Den trives godt i vann som er utsatt for gjengroing (eutrofiering pga. forurensning).

Den er en glups rovfisk som spiser fisk opptil halvparten av sin egen størrelse. Ørret som nylig har utvandret fra bekk til innsjø, er bl.a. et lett bytte for rovfisken. Yngre fisk ernærer seg på små krepsdyr og vanninsekter/larver og etterhvert annen småfisk. Eldre fisk spiser antakelig alt som ikke er for stort, hovedsaklig annen fisk og mindre hyppig vannrotter eller vannfugl. Gjeddens vanligste taktikk er å stå urørlig i skjul inntil et byttedyr er innenfor rekkevidde. Gjeddens slår til med voldsom fart og griper byttet på tvers. Byttet blir gjerne værende i dette grepet inntil det er dødt, hvorpå det svelges med hodet først. Disse overraskelsesangrepene kan være så voldsomme at de er ytterst synlige på vannhinnen. Et kraftig plask innleder gjerne jakten. Under løpet ser en ofte en høy plog i vannet, der vannet over fisken presses opp pga. farten.

Suter

Suter er kort, bred og kraftig. Huden virker læraktig og har et tykt slimlag. Fargen er mørk olivengrønn til brun med mer gul farget buk og mørkere rygg. Hodet er uten skjell, kroppen har svært små og dyptsittende skjell som gir er mykt, læraktig preg. Suterens finner er store og alle med avrundede kanter. Hannfiskens finner er større enn hunnfiskens. I Norge veier den neppe mer en 1 kg.

Den trives best i stille vann, gjerne med rikelig vegetasjon. Den oppholder seg hovedsaklig i bunnregionen. Suter er meget tolerant overfor lavt oksygeninnivå og høy vanntemperatur. Oppholder seg i mindre stim/grupper, gjerne på litt dypere vann eller i skjul på dagen og på grunnere vann kveld, natt og morgen. Suter er nattaktiv. Den spiser vanninsekter/larver, snegler og muslinger. Den spiser også plantedeler. Suter er lite ettertraktet som konsumfisk.

Suter har en opprinnelig utbredelse i Sør- og Mellom-Europa. I Norge er all suter utsatt. For 150 år siden ble det først satt ut av hollandske og tyske gruvearbeidere i Arendalsdistriktet. Derfra har den delvis spredt seg, delvis blitt flyttet til nye områder.

Kilde: ceroi.net